TUYÊN TRUYỀN, VẬN ĐỘNG NHÂN DÂN VÙNG DÂN TỘC THIỂU SỐ GIAO NỘP VŨ KHÍ, VẬT LIỆU NỔ, CÔNG CỤ HỖ TRỢ CỦA CÔNG AN TỈNH ĐIỆN BIÊN

ĐỖ NAM SƠN
Khoa Quản lý hành chính về trật tự xã hội,
Học viện Cảnh sát nhân dân

Nhận bài ngày 07/11/2025. Sửa chữa xong 20/12/2025. Duyệt đăng 25/12/2025.

Abstract

Propaganda and mobilization activities aimed at encouraging ethnic minority communities to surrender weapons, explosives, and supporting tools have long been central and continuous components of the security and public order strategy of the Dien Bien Provincial Police. Understanding the importance of maintaining peace and safety in villages, the police force has proactively developed effective community–mobilization models, renewing both the content and methods of outreach to align with local realities. Rather than applying rigid administrative orders, the police adopt a gradual and persuasive approach, leveraging the influence of respected community figures, village leaders, and elders to dismantle potential hidden "weapon stockpiles" within the population. These efforts contribute significantly to strengthening grassroots security and promoting community awareness and cooperation.

Keywords: *Dien Bien, ethnic minorities, explosives, mobilization, propaganda, supporting tools, weapons.*

1. Đặt vấn đề

Tỉnh Điện Biên là nơi sinh sống của 19 dân tộc, trong đó có 18 dân tộc thiểu số với nhiều nét văn hóa truyền thống đặc sắc từ trang phục, kiến trúc tới phong tục tập quán, tín ngưỡng, đời sống còn gặp nhiều khó khăn, trình độ hiểu biết pháp luật còn hạn chế [1]. Với đặc thù là tỉnh biên giới phía Tây Bắc, nơi có đông đảo các dân tộc anh em cùng sinh sống với những phong tục, tập quán lâu đời, đặc biệt là thói quen sử dụng súng tự chế để săn bắn và bảo vệ nương rẫy, việc triển khai các biện pháp quản lý gặp không ít thách thức. Do đó, công tác tuyên truyền, vận động nhân dân vùng đồng bào dân tộc thiểu số giao nộp vũ khí, vật liệu nổ và công cụ hỗ trợ (VK, VLN, CCHT) luôn được xem là nhiệm vụ trọng tâm, xuyên suốt trong chiến lược bảo đảm an ninh trật tự (ANTT) của Công an tỉnh Điện Biên. Nhận thức rõ tầm quan trọng của việc bảo vệ bình yên cho bản làng, Công an tỉnh Điện Biên đã chủ động xây dựng các mô hình dân vận khéo, đổi mới nội dung và phương thức tiếp cận sát với thực tiễn địa phương. Thay vì những mệnh lệnh hành chính cứng nhắc, lực lượng Công an đã thực hiện phương châm "mưa dầm thấm lâu", phát huy vai trò của những người có uy tín, trưởng bản và già làng để xóa bỏ những "kho vũ khí" tiềm ẩn trong nhân dân.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Tình hình công tác tuyên truyền nhân dân vùng dân tộc thiểu số giao nộp vũ khí, vật liệu nổ, công cụ hỗ trợ

Do tập quán và thói quen lâu đời của đồng bào dân tộc thiểu số, nhất là tại những xã, bản vùng sâu, vùng xa trong việc sử dụng vũ khí tự chế để săn bắn, bảo vệ mùa màng, nương rẫy nên để tăng cường công tác quản lý VK, VLN, CCHT, Công an tỉnh Điện Biên xác định, công tác tuyên truyền là một trong những nội dung quan trọng. Trên cơ sở đó, Ban Giám đốc Công an tỉnh đã chỉ đạo lực lượng

Email: namson2805@gmail.com

Công an các xã chủ động phối hợp với các cơ quan truyền thông tại địa phương tuyên truyền rộng rãi nhiều nội dung của Luật Quản lý, sử dụng VK, VLN, CCHT [2] và các văn bản hướng dẫn thi hành về công tác quản lý, sử dụng những loại này; qua đó nâng cao ý thức, trách nhiệm của mỗi tập thể, cá nhân trong việc triển khai thực hiện cuộc vận động toàn dân giao nộp VK, VLN, CCHT trên địa bàn.

Để hiện thực hóa mục tiêu tuyên truyền sâu rộng đến nhân dân vùng dân tộc thiểu số, Công an các xã trên địa bàn tỉnh Điện Biên đã triển khai linh hoạt sự kết hợp giữa hai hình thức: tuyên truyền tập trung và tuyên truyền cá biệt. Trong đó, đơn vị xác định vận động tập trung là yêu cầu cần thiết nhằm tạo ra hiệu ứng lan tỏa mạnh mẽ, xây dựng dư luận xã hội đồng thuận thông qua các buổi họp bản hay sinh hoạt cộng đồng. Tuy nhiên, lực lượng Công an luôn coi vận động cá biệt là khâu then chốt mang tính quyết định, trực tiếp đến từng hộ gia đình, gặp gỡ những cá nhân còn tư tưởng do dự để thuyết phục, giải thích "đúng người, đúng việc". Công tác tuyên truyền này được thực hiện bền bỉ, phủ khắp đến tất cả các thôn, bản xa xôi nhất, đảm bảo mọi người dân, từ người già đến thanh niên đều hiểu rõ sự nguy hiểm và những hệ lụy khôn lường khi tàng trữ, sử dụng trái phép VK, VLN, CCHT. Chính sự kiên trì trong cách tiếp cận này đã giúp phá vỡ rào cản về tâm lý và tập quán cũ, biến nhận thức thành hành động tự giác vì sự bình yên của cộng đồng.

Thực hiện chỉ đạo của Bộ Công an về tổng kiểm tra, mở đợt cao điểm vận động toàn dân giao nộp và đấu tranh với tội phạm, vi phạm pháp luật về VK, VLN, CCHT, Công an tỉnh Điện Biên đã xây dựng Kế hoạch cụ thể để thực hiện; đã tham mưu cho Ủy ban nhân dân tỉnh Điện Biên chỉ đạo các cấp, các ngành tổ chức triển khai thực hiện nghiêm túc, hiệu quả Luật Quản lý, sử dụng VK, VLN, CCHT; thành lập Ban chỉ đạo vận động thu hồi VK, VLN, CCHT. Lực lượng Công an các cấp phối hợp với các ban, ngành, đoàn thể mở đợt tuyên truyền, vận động lớn trong xã hội, trong đó tập trung chính vào các địa bàn vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Lãnh đạo Công an tỉnh chỉ đạo các đơn vị nghiệp vụ, Công an các xã đẩy mạnh tuyên truyền Luật Quản lý, sử dụng VK, VLN, CCHT. Phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, tạo sự đồng thuận, quyết tâm chính trị của các cấp ủy đảng, chính quyền trong chỉ đạo thực hiện tuyên truyền, vận động và đấu tranh, ngăn chặn đối với các hành vi vi phạm pháp luật về VK, VLN, CCHT; lấy tuyên truyền, vận động là chính, coi đây là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên trong phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc. Công an các xã tham mưu với Ủy ban nhân dân cùng cấp ban hành văn bản chỉ đạo các cơ quan, ban ngành, đoàn thể thực hiện đồng bộ các giải pháp. Phòng Cảnh sát quản lý hành chính về trật tự xã hội Công an tỉnh và Công an các xã đẩy mạnh tuyên truyền tác hại, tính nguy hiểm của việc tàng trữ, sử dụng súng săn, súng tự chế trong hộ gia đình là vi phạm pháp luật, phân công cán bộ, chiến sỹ Công an đến từng hộ gia đình tuyên truyền, vận động người dân giao nộp các loại vũ khí trên.

Công tác tuyên truyền, vận động với nội dung, hình thức phong phú. Đặc biệt nêu cao vai trò gương mẫu của đội ngũ cán bộ, đảng viên, người có uy tín trong dòng họ, già làng, trưởng bản; vận động, tuyên truyền linh hoạt, khéo léo để quần chúng tích cực tham gia, tự giác giao nộp các loại VK, VLN, CCHT. Tùy từng vùng, từng dân tộc mà có biện pháp tuyên truyền, vận động phù hợp. Lực lượng Công an cấp xã sử dụng đồng bộ các biện pháp nghiệp vụ, nắm chắc từng trường hợp còn tàng trữ trái phép vũ khí, từ đó có biện pháp vận động giao nộp, đồng thời xử phạt các trường hợp cố tình vi phạm.

Ngoài việc tuyên truyền, vận động người dân tự giác giao nộp VK, VLN, CCHT, Công an các xã còn thực hiện các đợt tuần tra, kiểm tra đến các khu vực sâu, xa, nơi nhiều người sử dụng súng làm phương tiện săn bắn. Đồng thời tổ chức cho 100% hộ gia đình ký cam kết không tự chế, mua, bán, tàng trữ, vận chuyển và sử dụng trái phép các loại VK, VLN, CCHT.

Nhờ làm tốt công tác tuyên truyền, phối hợp với chính quyền địa phương trong vận động thu hồi VK, VLN, CCHT, từ tháng 3/2025 đến nay, lực lượng Công an toàn tỉnh đã vận động thu hồi được 154 súng các loại, trên 1.000 viên đạn cùng nhiều công cụ hỗ trợ khác. Riêng 6 tháng cuối năm 2025, qua đợt cao điểm vận động thu hồi VK, VLN, CCHT, lực lượng Công an toàn tỉnh đã vận động thu hồi được

54 súng các loại (gồm 1 súng quân dụng, 12 súng cồn, 13 súng kíp, 6 súng săn, 2 súng hơi…) và trên 1.000 viên đạn cùng nhiều công cụ hỗ trợ khác [2].

Bên cạnh những kết quả tích cực đã đạt được, công tác tuyên truyền, vận động nhân dân thu nộp VK,VLN,CCHT trên địa bàn tỉnh Điện Biên vẫn còn có những bất cập như: nhận thức của đồng bào dân tộc thiểu số còn hạn chế, một số chi bộ và các tổ chức đoàn thể chưa phát huy được vai trò, trách nhiệm trong việc đấu tranh, tố giác những người cố tình không chấp hành việc giao nộp VK, VLN, CCHT; một số cơ quan, đơn vị, địa phương chưa quan tâm đúng mức đến công tác tuyên truyền, vận động đồng bào dân tộc thiểu số giao nộp VK, VLN, CCHT, còn coi đây là nhiệm vụ, trách nhiệm chính của lực lượng Công an, Quân đội nên chưa có sự phối hợp hiệu quả trong tuyên truyền, vận động…; tuyên truyền, vận động còn nặng về hình thức, do đó kết quả đồng bào dân tộc thiểu số tự giác giao nộp VK, VLN, CCHT đạt được chưa cao; ngoài ra, công tác thu gom VK, VLN, CCHT tồn tại, sót lại sau chiến tranh ở ngoài xã hội còn chậm, việc phát hiện và xử lý số VK, VLN, CCHT nhập lậu qua đường biên giới chưa kịp thời…

Những hạn chế trên do nhiều nguyên nhân, có thể kể đến: công tác tham mưu cho các cấp ủy, chính quyền địa phương trong tuyên truyền, vận động còn chưa sâu sát, kịp thời, đôi khi còn mang tính hình thức, chưa bám sát đặc thù biến động của địa bàn. Bên cạnh đó, lực lượng làm công tác tuyên truyền, vận động còn mỏng, trong khi địa bàn vùng cao chia cắt, dân cư thưa thớt khiến việc tiếp cận từng hộ gia đình gặp nhiều trở ngại. Đáng chú ý, nội dung, phương pháp tuyên truyền chậm đổi mới, chưa thực sự hấp dẫn hoặc chưa phù hợp với trình độ nhận thức và phong tục tập quán riêng biệt của từng nhóm dân tộc thiểu số. Đặc biệt, công tác phối hợp với các cơ quan, ban, ngành, đoàn thể, các lực lượng tại địa bàn cơ sở trong tuyên truyền, vận động có nơi, có lúc còn thiếu đồng bộ, chưa chặt chẽ, dẫn đến tình trạng "trống đánh xuôi, kèn thổi ngược" hoặc bỏ ngỏ địa bàn, gây ảnh hưởng trực tiếp đến hiệu quả tổng thể của công tác thu hồi vũ khí trên toàn tỉnh…

2.2. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, vận động đồng bào dân tộc thiểu số tự giác giao nộp các loại vũ khí, vật liệu nổ, công cụ hỗ trợ trên địa bàn tỉnh Điện Biên

Thời gian tới, để nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền, vận động đồng bào dân tộc thiểu số tự giác giao nộp các loại VK, VLN, CCHT, Công an tỉnh Điện Biên cần tập trung thực hiện đồng bộ những giải pháp sau:

- Làm tốt công tác tham mưu cho các cấp ủy, chính quyền địa phương, chỉ đạo các ban, ngành, đoàn thể… phối hợp chặt chẽ với lực lượng Công an trong thực hiện nhiệm vụ, huy động sức mạnh của cả hệ thống chính trị, tạo sự thống nhất đồng thuận và quyết tâm cao trong công tác tuyên truyền, vận động đồng bào dân tộc thiểu số tự giác giao nộp các loại VK, VLN, CCHT trên địa bàn. Thông qua việc phát huy vai trò của các tổ chức đoàn thể như Hội Phụ nữ, Đoàn Thanh niên hay Hội Cựu chiến binh, đơn vị đã tạo ra một mạng lưới tuyên truyền rộng khắp, giúp tạo sự thống nhất đồng thuận và quyết tâm cao trong công tác tuyên truyền, vận động đồng bào dân tộc thiểu số tự giác giao nộp các loại VK, VLN, CCHT trên địa bàn. Sự vào cuộc đồng bộ này giúp các chủ trương của Đảng và Nhà nước về ANTT thấm sâu vào từng nếp nhà, bản làng, biến nhận thức của đồng bào từ chỗ coi vũ khí là công cụ mưu sinh sang hiểu rõ đó là mối nguy hại đối với sự bình yên của cộng đồng.

- Tăng cường lực lượng xuống các địa bàn cơ sở nắm tình hình về việc quản lý, sử dụng các loại VK, VLN, CCHT trong nhân dân, trực tiếp tổ chức tuyên truyền các quy định của pháp luật có liên quan, vận động nhân dân tự giác giao nộp, tố giác những đối tượng tàng trữ, mua bán, vận chuyển và sử dụng trái phép VK, VLN, CCHT, coi đây là hành động thể hiện ý thức chấp hành pháp luật, sự tích cực tham gia giữ gìn ANTT ở địa phương. Từ đó, vận động nhân dân tự giác giao nộp, tố giác những đối tượng tàng trữ, mua bán, vận chuyển và sử dụng trái phép VK-VLN-CCHT, giúp loại bỏ những hiểm họa tiềm ẩn ngay từ trong trứng nước. Việc tự nguyện giao nộp vũ khí giờ đây không chỉ là thực hiện nghĩa vụ mà còn được lan tỏa như một nét đẹp văn hóa mới, được cộng đồng ghi nhận, coi đây là

hành động thể hiện ý thức chấp hành pháp luật và sự tích cực tham gia giữ gìn ANTT ở địa phương, góp phần vun đắp cho cuộc sống bình yên, no ấm nơi vùng cao biên giới.

- Kết hợp chặt chẽ giữa vận động và răn đe [3, tr. 82]. Một mặt, lực lượng chức năng đã khéo léo gắn kết nội dung này với phong trào "Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc" bằng cách đưa việc không tàng trữ, sử dụng vũ khí trái phép vào hệ thống quy ước, hương ước của bản làng; đồng thời xác định đây là một trong những tiêu chí cứng để xét duyệt danh hiệu "Gia đình văn hóa" hàng năm. Cách làm này giúp tạo ra một dư luận xã hội tích cực, nơi cộng đồng cùng nhau giám sát và nhắc nhở lẫn nhau. Mặt khác, song song với công tác vận động thuyết phục, lực lượng Công an cũng kiên quyết xử lý nghiêm minh các trường hợp cố tình vi phạm, đặc biệt là các đối tượng lợi dụng kẽ hở để mua bán, tàng trữ vũ khí qua mạng hoặc cung cấp linh kiện chế tạo súng tự chế. Việc xử lý công khai, đúng pháp luật đối với những cá nhân ngoan cố không chỉ nhằm trừng trị hành vi sai trái mà còn có tác dụng làm gương, tạo sức răn đe mạnh mẽ trong cộng đồng, khẳng định tính nghiêm minh của pháp luật và quyết tâm làm sạch địa bàn của cơ quan chức năng.

- Tổ chức tập huấn chuyên sâu công tác tuyên truyền, vận động đồng bào dân tộc thiểu số tự giác giao nộp VK, VLN, CCHT cho các lực lượng tham gia công tác này. Qua các buổi tập huấn, cán bộ chiến sĩ không chỉ được trang bị kiến thức pháp luật mà còn được phổ biến những kinh nghiệm, phát huy những sáng kiến hay trong tuyên truyền, vận động, đặc biệt là kỹ năng dân vận phù hợp với tâm lý và phong tục tập quán của từng dân tộc cụ thể. Bên cạnh đó, lực lượng chức năng đã chủ động tiến hành các hình thức cam kết, giao ước với các cá nhân, tổ chức nhằm nâng cao trách nhiệm trong việc không sản xuất, mua bán, vận chuyển, tàng trữ, sử dụng VK, VLN, CCHT trái pháp luật. Việc ký cam kết được triển khai rộng khắp từ các hộ gia đình đến các cơ sở kinh doanh, các đơn vị vận tải, bưu chính, tạo nên một "lá chắn" pháp lý và đạo đức vững chắc. Chính nhờ sự gắn kết trách nhiệm này, mỗi người dân không chỉ là đối tượng được vận động mà còn trở thành một "tuyên truyền viên" cùng cộng hưởng với chính quyền để bảo vệ sự bình yên tuyệt đối cho các bản làng vùng cao.

- Chú trọng đổi mới nội dung, hình thức tuyên truyền theo phương châm "Sát dân - Gần bản", đưa pháp luật đến với đồng bào một cách tự nhiên và thuyết phục nhất. Đơn vị đã chủ động biên dịch các loại tài liệu, tờ rơi, các đoạn băng phát thanh sang nhiều thứ tiếng dân tộc như tiếng Mông, Thái, Hà Nhì... giúp bà con dễ nghe, dễ hiểu và dễ dàng thực hiện theo đúng quy định. Bên cạnh việc truyền tải thông tin, công tác tuyên truyền còn được trực quan hóa bằng những hình ảnh, video thực tế về các vụ tai nạn thương tâm do súng tự chế hoặc vật liệu nổ gây ra, từ đó tác động mạnh mẽ vào tâm lý, giúp người dân nhận thức rõ nguy cơ tiềm ẩn đối với chính tính mạng của gia đình mình. Đặc biệt, lực lượng Công an đã khéo léo lồng ghép nội dung vận động vào các dịp lễ hội truyền thống, ngày hội đại đoàn kết toàn dân tộc hoặc các buổi sinh hoạt văn hóa cộng đồng tại các nhà văn hóa bản, tạo nên không khí tuyên truyền gần gũi, cởi mở, góp phần chuyển hóa nhận thức thành hành động tự giác giao nộp vũ khí của mỗi người dân vùng cao.

Ngoài ra, có thể dùng lợi ích vật chất để vận động giao nộp hoặc thông báo cho người dân đem VK, VLN, CCHT đến tập trung kiểm tra để cấp giấy phép sử dụng, sau đó mới giải thích và vận động giao nộp; lồng ghép vào các hoạt động sinh hoạt cộng đồng khác, các buổi họp thôn, làng, bản, dòng họ…đảm bảo phù hợp với đặc điểm phong tục, tập quán của đồng bào dân tộc; tổ chức cho đoàn viên, hội viên phụ nữ cam kết có trách nhiệm vận động gia đình và người thân không sản xuất, mua bán, vận chuyển, tàng trữ, sử dụng VK, VLN, CCHT trái phép; tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng, treo pa nô, áp phích…

3. Kết luận

Công tác tuyên truyền, vận động nhân dân vùng dân tộc thiểu số tự giác giao nộp VK, VLN, CCHT là một cuộc vận động chính trị sâu rộng, đòi hỏi sự kiên trì, linh hoạt và sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị dưới vai trò nòng cốt của Công an tỉnh Điện Biên. Những kết quả đạt được trong thời gian qua đã minh chứng cho tính đúng đắn của việc kết hợp nhuần nhuyễn giữa "ý Đảng" và "lòng dân",

giữa biện pháp dân vận khéo léo với sự răn đe nghiêm minh của pháp luật. Việc chuyển hóa nhận thức của đồng bào từ thói quen sử dụng vũ khí tự chế sang ý thức chấp hành pháp luật không chỉ góp phần xóa bỏ những mối nguy hiểm tiềm tàng, hạn chế các vụ tai nạn đáng tiếc mà còn trực tiếp củng cố thế trận an ninh nhân dân vững chắc. Công tác này đã tạo tiền đề quan trọng để xây dựng các bản làng văn hóa, giữ gìn sự bình yên nơi biên cương và tạo môi trường ổn định cho đồng bào các dân tộc yên tâm phát triển kinh tế - xã hội. Trong thời gian tới, trước sự biến tướng của các hoạt động mua bán linh kiện vũ khí qua không gian mạng, lực lượng Công an tỉnh Điện Biên cần tiếp tục phát huy những kinh nghiệm quý báu, không ngừng sáng tạo trong phương thức tiếp cận để mỗi người dân thực sự trở thành một "lá chắn" vững chắc, cùng lực lượng chức năng giữ vững chủ quyền và ANTT trên mảnh đất cực Tây của Tổ quốc.

Tài liệu tham khảo

[1] Bích Hạnh (2024). *Điện Biên nỗ lực bảo tồn văn hóa các dân tộc thiểu số.* Nguồn: https://nhandan.vn/dien-bien-no-luc-bao-ton-van-hoa-cac-dan-toc-thieu-so-post844481.html, ngày 12/11/2024.

[2] Công an tỉnh Điện Biên (2025). *Báo cáo Tổng kết công tác vận động thu hồi vũ khí, vật liệu nổ, công cụ hỗ trợ năm 2025*.

[3] Nguyễn Văn Phong (2020). *Nâng cao hiệu quả tuyên truyền, vận động thu hồi vũ khí, vật liệu nổ trên địa bàn tỉnh Bắc Giang*. Luận văn Thạc sĩ Quản lý nhà nước, Học viện Cảnh sát nhân dân.

[4] Nguyễn Quyết Thắng (2022). *Thực trạng và giải pháp phòng ngừa tội phạm liên quan đến vũ khí, vật liệu nổ và công cụ hỗ trợ trên địa bàn Thành phố Hà Nội*. Luận văn Thạc sĩ Quản lý nhà nước, Học viện Cảnh sát nhân dân.

[5] Quốc hội (2017). *Luật Quản lý, sử dụng vũ khí, vật liệu nổ và công cụ hỗ trợ,* Luật số 14/2017/QH14, ngày 20/6/2017, có hiệu lực từ 01/7/2018.

[6] Quốc hội (2011). *Pháp lệnh số 16/2011/UBTVQH12 ngày 30/6/2011 về quản lý, sử dụng vũ khí, vật liệu nổ và công cụ hỗ trợ.*

[7] Quốc hội (2013). *Pháp lệnh số 07/2013/UBTVQH13 ngày 12/7/2013 sửa đổi, bổ sung một số điều của Pháp lệnh quản lý, sử dụng vũ khí, vật liệu nổ và công cụ hỗ trợ*.